

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Кафедра менеджменту та адміністрування**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Формування інноваційного механізму у сфері надання медичних послуг на
місцевому рівні»

(за матеріалами Міністерства соціальної політики

Державної реабілітаційної установи «Центр комплексної реабілітації для дітей з
інвалідністю «ПРОМІНЬ», м. Вінниця)

Здобувача вищої освіти
II курсу, групи ПУА-21з(м),
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
освітньої програми «Публічне
управління та адміністрування»
заочної форми навчання

Павла
Мазура

Науковий керівник
к.е.н., доцент

Галина
Іванченко

Гарант освітньої програми
к.н.держ.упр., доцент

Ірина
Ніколіна

Вінниця 2022

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ В ОРГАНІЗАЦІЇ	7
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦЕНТРУ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ «ПРОМІНЬ»	20
2.1. Правові засади діяльності та організаційна структура Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»	20
2.2. Аналіз основних фінансових показників та впровадженні інноваційні методи реабілітації в Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»	26
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	31
3.1 Застосування технологій ІОТ у галузі охорони здоров'я України, як приклад інноваційного впровадження	31
3.2. Пропозиції щодо впровадження інноваційних методів в Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»	39
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	48
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сьогодні сектор охорони здоров'я стикається з багатьма серйозними проблемами, такими як проблеми з конфіденційністю суворі правила, та різке зростання витрат. Багато керівників і медичних працівників звертаються до інноваційних технологій та інформатики, щоб розробити розумніші та ефективніші типи надання медичної допомоги.

Ці інновації важливі, оскільки в міру того, як мережі людей і технологій стають все більш взаємопов'язаними, організаціям охорони здоров'я знадобляться кращі інструменти для вирішення проблем охорони здоров'я у більших масштабах. Зокрема, пандемія COVID-19 продемонструвала гостру потребу в кращих системах даних і обміні інформацією між системами охорони здоров'я, урядами та іншими організаціями. Швидкий перехід до послуг телемедицини під час пандемії також показав, що навіть така суворо регульована галузь, як охорона здоров'я, може швидко запроваджувати інновації.

Наразі основним завданням закладів охорони здоров'я в сучасних економічних умовах є вирішення задачі інноваційного розвитку, розвитку їх здатності протистояти несприятливим ситуаціям. Проблеми управління інноваційною діяльністю розглядаються у працях таких вчених як Данька В., Зінченка О., Пономаренка Л., Лепського В., Литвинової О., Шавшина О. та ін. У роботах зазначених авторів увагу сконцентровано на питаннях освоєння сучасних ринково орієнтованих методів планування, управління, організації та контролю за господарською та економічною діяльністю, але методологія нових концепцій, підходів, методів стратегічного аналізу й стратегічного управління організаціями в умовах ризику та невизначеного зовнішнього середовища потребує подальшого дослідження.

Особливістю функціонування закладів охорони здоров'я у сучасних умовах є їх постійна залежність від ряду чинників. У зв'язку з цим особливого значення набувають проблеми, пов'язані з налагодженням комплексної системи управління інноваційною діяльністю таких організацій, яка спрямовувалася б на

безперервне продукування нововведень. Забезпечення конкурентних переваг закладів охорони здоров'я повинне будуватися не тільки на реагуванні на динамічні, кожного разу якісно нові зміни зовнішнього середовища, але й попереджувати їх шляхом зміни власної поведінки. Це може бути здійснено шляхом впровадження у господарську діяльність закладів новітніх розробок науки і техніки.

Об'єктом дослідження є впровадження інноваційних механізмів в сферу охорони здоров'я України та дослідження діджиталізації в Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ».

Предметом дослідження виступає впровадження інноваційних механізмів в сферу охорони здоров'я та їх вплив на покращення якості надання послуг пацієнтам.

Мета роботи: дослідити різноманітність інноваційних впроваджень, які можна буде безпосередньо застосувати в сфері охорони здоров'я України та Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» під час воєнного стану та пандемії.

У ході роботи для досягнення мети мають бути досягнуті такі завдання:

- вивчити теоретичні основи формування інноваційного механізму в організаціях;
- дослідити правові засади діяльності та організаційну структуру досліджуваного підприємства;
- проаналізувати фінансове забезпечення діяльності Центру реабілітації;
- дослідити шляхи вдосконалення інноваційних механізмів в сфері охорони здоров'я;
- проаналізувати застосування технологій IOT та Data Science в галузі охорони здоров'я України.

Гіпотеза дослідження базується на припущенні, що аналіз європейських практик впровадження інноваційних механізмів в сферу охорони здоров'я, не дає гарантій ефективного використання цих інновацій в галузі охорони здоров'я в

Україні та в навчанні кваліфікованих медичних працівників які дійсно зможуть використовувати інновації в закладах медичної освіти країни.

Методи дослідження для досягнення мети, кращого розкриття заданої теми та вирішенню поставлених завдань, використано такі методи:

- Теоретичний метод. Який передбачає дослідження інноваційних механізмів в сфері охорони здоров'я, результативність їх використання в медичних закладах.

- Методи обробки даних. Обробка даних досліджуваної організації, якісна та кількісна обробка отриманих результатів та метод статистики.

Інформаційну базу дослідження склали теоретичні дослідження учених, фінансова звітність Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» за 2019-2021 роки, положення яким керується Центр реабілітації. Матеріали власних спостережень та досліджень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в:

- теоретичному та практичному визначенні інноваційних механізмів в галузі охорони здоров'я;

- дослідженні новітніх технологій які використовуються в Центрі реабілітації;

- рекомендаціях, тобто впровадженні інноваційних методів ІОТ та Data Science в діяльність галузі охорони здоров'я України та в Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ».

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що запропоновані інноваційні механізми можуть використовуватись в більшості медичних закладах України для підвищення рівня якості надання послуг та зменшення захворюваності населення.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні засади кваліфікаційної роботи розглядалися на Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми ефективного соціально-економічного розвитку України: пошук молодих» (м. Вінниця, ВТЕІ ДТЕУ, 21.04.2022), на тему «Інноваційні засади управління закладами охорони здоров'я

на основі процесно-орієнтованого підходу» та ІХ Всеукраїнській науково-практичній Інтернет-конференції «Менеджмент ХХІ століття: сучасні моделі, стратегії, технології» (м. Вінниця, ВТЕІ ДТЕУ, 06.10.2022), на тему «Основні етапи формування системи управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я».

Дана робота містить 50 сторінок основного тексту, 5 таблиць та 9 рисунків, додатки та список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Як інструмент перетворення, нововведення є окремим об'єктом вивчення в економічно розвинених країнах світу. Інноватика – нова галузь науки, наразі відбувається її науково-предметне теоретичне становлення, відлік якої науковці визначають з початку ХХ ст. Інноватика на відміну від спонтанних, стихійних змін, зосереджується на вивченні механізмів контрольованих, раціональних змін, які відбуваються внаслідок прораховано – вольових дій.

Інновації є динамічним рушієм економічного розвитку. Вони вдосконалюють виробництво і водночас змінюють сферу обігу, сприяють створенню кращих за властивостями виробів, технологій, приборків. Водночас, наявні негативні наслідки прискороного темпу життєдіяльності, що вимагає невідкладних розробок у галузі психології, соціальної медицини, охорони праці для зменшення ризику виливу негативних чинників.

Нижче наведено низку дефініцій, які стали класичними визначеннями інновацій, що акцентують увагу на характерних особливостях:

- інновація – це успішний додаток до існуючої ситуації нових засобів і методів ;
- інновація – нове вирішення (проблеми, завдання), яке виникає на індивідуальному, груповому або організаційному рівнях;
- інновація – це продукування, прийняття і використання нових ідей, процесів, продуктів і послуг [9].

Економічний розвиток України можливий лише на основі активної інноваційної діяльності. Складні та суперечливі процеси сучасних суспільних трансформацій і необхідність подолання кризових явищ в економіці зумовлюють відповідний вплив держави та чітко діючу систему соціально-економічного управління через формування та реалізацію ефективної державної економічної

політики для усіх сфер соціального життя. Ефективна соціально-економічна політика в умовах сьгоднішніх реалій та з урахуванням міжнародної практики соціального, інноваційного розвитку можлива лише завдяки впровадженню та реалізації багатопрофільних інноваційних програм, які на початках своєї імплементації потребують державної підтримки та регулювання.

Інновація – це важлива компонента суспільної системи, яка еволюціонує як система перетворень, що створює передумови для соціокультурних змін різного масштабу, та залежить від людської здатності до креативу і можливостей суспільства приймати або адаптувати результати цієї творчості.

На сучасному етапі увага дослідників переміщується у бік аналізу різних типів інноваційних ситуацій. Здійснюється пошук методів більш ранньої оцінки ризику від впровадження інновацій, зокрема соціальних, формуються рекомендації суспільно-політичній організації інноваційної діяльності. Інновація поступово стає елементом діяльності не лише суб'єктів господарювання, але і всієї держави, яка прагне сприяти розвитку інноваційних процесів в усіх сферах розвитку суспільства і насамперед у сфері надання медичних послуг. Для сучасної епохи характерними є глобальні масштаби соціальних перетворень та різке прискорення поступального розвитку суспільства [45].

Інновації у сфері охорони здоров'я – це процес одержання, створення та комерціалізації результатів, який спонукає до матеріальних змін у даній сфері.

Закономірно, що інноваційний розвиток закладів охорони здоров'я базується на залученні відповідних фінансових ресурсів. Згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність» джерелами фінансування інноваційної діяльності є: кошти бюджетів, «власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ, власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності, кошти (інвестиції) фізичних і юридичних осіб, інші джерела, не заборонені законодавством України». Пропонуємо виділити основні соціальні інновації за економічними сферами та систематизувати інновації у сфері охорони здоров'я за різними ознаками (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Класифікація інновацій у сфері охорони здоров'я

№	Ознака	Тип
1.	Напрямок спрямування	<ul style="list-style-type: none"> -продуктові (нові матеріали, вироби медичного призначення лікарські засоби, препарати); - процесні (нові медичні технології, техніки, обладнання, програми, методи лікування, діагностики та лікування); - споживчі (нові медичні послуги, задоволення потреб населення); - ринкові (нові ринки, сфери, сегменти)
2.	Рівень прояву чи спроможності до поширення	<ul style="list-style-type: none"> - міжнаціональні (мегарівень); - національні (макрорівень, рівень країни); - територіальні, регіональні (мезорівень); - локальні (мікрорівень, рівень суб'єктів господарювання, сегменту ринку); - точкові (рівень людини, споживача, нанорівень)
3.	Ступінь трансформації новизни	<ul style="list-style-type: none"> - цілковита (абсолютно нові ідеї) - релятивна (відносна новизна, поліпшення інновацій, рекомбінація елементів) - умовна (нове сполучення елементів); - суб'єктивна (новизна для споживачів, перше ознайомлення з ним)
4.	Рівень системи заходів, що спрямовані на охорону здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> - організаційно-технічні; - економічні, - лікувально-профілактичні; - санітарно-гігієнічні
5.	Ступінь розвитку сфери охорони здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> - інтернаціональні; - стратегічні; - комплексні; - топічні (локальні)
6.	Підгрунття виникнення	<ul style="list-style-type: none"> - внаслідок НТП; - внаслідок розвитку потреб населення, споживачів, ринку

Можна вважати, що інновації у сфері охорони здоров'я – це явний результат інноваційної діяльності, що реалізується в забезпечення модернізації

матеріально-технічної бази, впровадженні новітніх засобів та методів лікування, медичних технологій, виробів медичного призначення та лікарських засобів, створенні нових моделей функціонування сфери охорони здоров'я і розвитку персоналу. В результаті інновацій можна побачити вплив на покращення здоров'я населення та зріст економічних показників діяльності суб'єктів сфери охорони здоров'я [34].

Інновації у сфері охорони здоров'я класифікуються за різними ознаками (Рисунок 1.1).

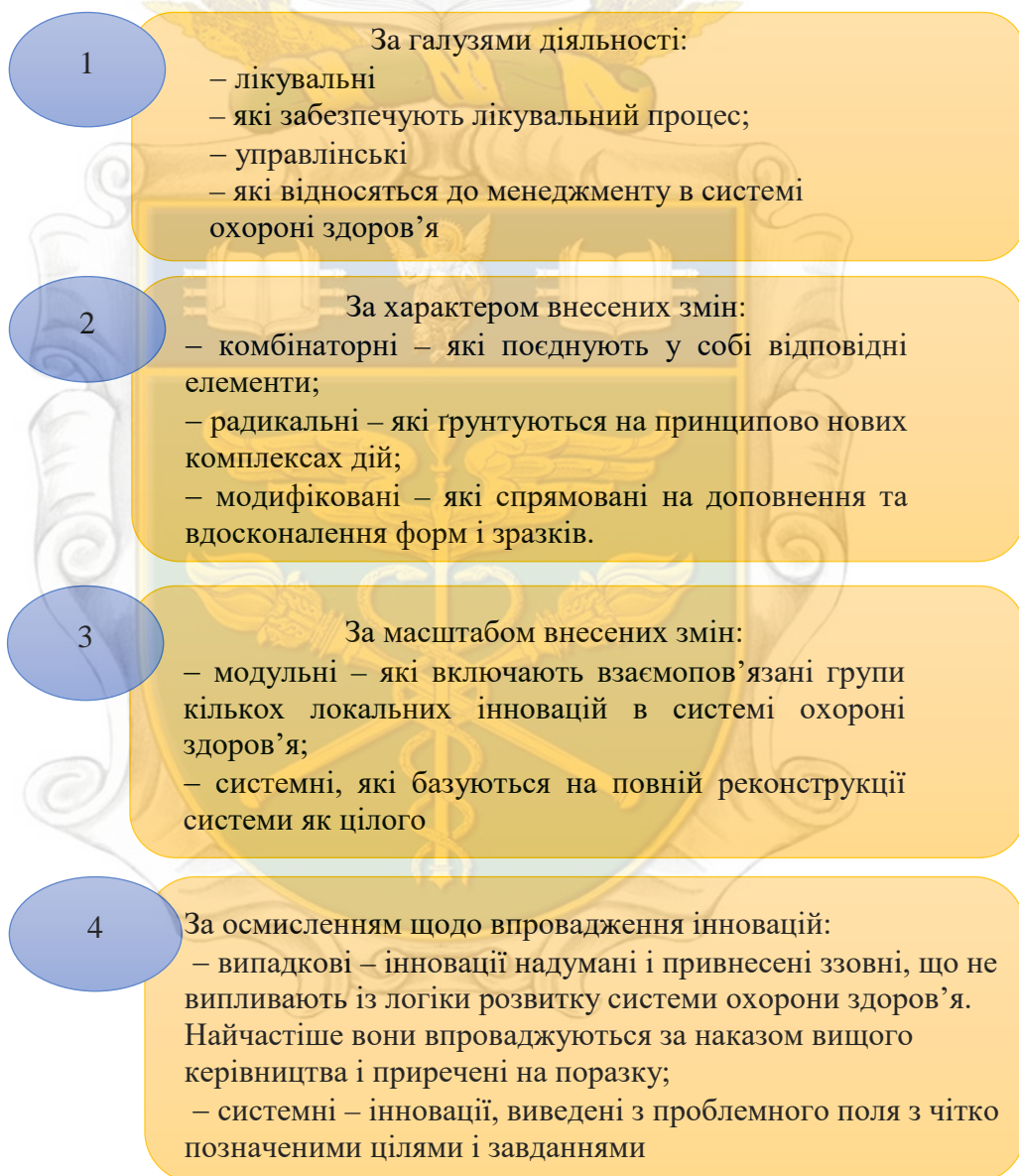

Рисунок 1.1 – Класифікація інновацій у сфері охорони здоров'я

Особливістю функціонування закладів охорони здоров'я у сучасних умовах є їх постійна залежність від ряду чинників. У зв'язку з цим особливого значення набувають проблеми, пов'язані з налагодженням комплексної системи управління інноваційною діяльністю таких організацій, яка спрямовувалася б на безперервне продукування нововведень. Забезпечення конкурентних переваг закладів охорони здоров'я повинне будуватися не тільки на реагуванні на динамічні, кожного разу якісно нові зміни зовнішнього середовища, але й попереджувати їх шляхом зміни власної поведінки. Це може бути здійснено шляхом впровадження у господарську діяльність закладів новітніх розробок науки і техніки .

Основним завданням закладів охорони здоров'я в сучасних економічних умовах є вирішення задачі інноваційного розвитку, розвитку їх здатності протистояти несприятливим ситуаціям. Кожного року у країні стабільно збільшується сектор комерційних медичних послуг, і населення все більше пристосовується до їх платності. Однак не всі люди можуть прийняти платну медицину як факт. Слід розуміти, що результатом інноваційної діяльності в охороні здоров'я є розвиток медичних технологій, наукових досліджень і передового досвіду, спрямованих на отримання якісно нової ідеї оздоровлення, лікування, управління процесами в медичній галузі, отримання нових медичних товарів, технологій або послуг, що мають конкурентні переваги [26].

Наразі сектор охорони здоров'я стикається з великою кількістю серйозних проблем, такими як проблеми з конфіденційністю та різке зростання витрат, суворі правила. Значна кількість керівників та медичних працівників звертаються до нанотехнологій, щоб розробити розумніші та доступніші типи надання медичної допомоги.

Сьогодні інновації є дуже важливі, оскільки мережі людей і технологій стають все більш взаємопов'язані, організаціям охорони здоров'я знадобляться ефективніші інструменти для вирішення проблем обслуговування клієнтів у більших масштабах. Найявним прикладом є пандемія COVID-19, яка продемонструвала гостру потребу в кращому обміні інформацією між системами

охорони здоров'я, урядами та іншими організаціями. Швидкий перехід до послуг телемедицини під час пандемії також показав, що навіть така суворо регульована галузь, як охорона здоров'я, може швидко запроваджувати інновації.

Телемедицина — це загальний термін, який охоплює всі способи, якими пацієнт та лікар можуть використовувати технології для спілкування, не перебуваючи в одній кімнаті. До цього способу можна віднести телефонні дзвінки, відеочати, електронні листи та текстові повідомлення. Як зазначалося вище телемедицина є зручним інструментом для всіх, особливо він корисний, якщо особа проживає у сільській місцевості або тимчасово на далекій відстані від лікаря. Також метод доцільний коли існують труднощі з транспортом чи обмеженим рухом або медична допомога потрібна терміново.

В період воєнного часу, телемедицина є чудовим способом лікування людей. З її допомогою лікарі можуть спостерігати та лікувати пацієнтів на відстані, лише подивившись в комп'ютер або смартфон. Такий спосіб впровадження інновацій значно зменшить захворюваність та передавання бактерій від хворого до лікаря. Крім того, в період воєнного часу, лікарі мають великі масштаби роботи, з пораненими, травмованими, з людьми які отримали психічні порушення, в наслідок чого часу на лікування та прийом людей з вірусними хворобами зовсім не вистачає. Саме тому, ми вважаємо, що впровадження телемедицини як одним із способів лікування пацієнтів буде ефективним інноваційним механізмом, який трішки полегшить роботу медичним працівникам [14].

Перш за все, найважливішою причиною інновацій у сфері охорони здоров'я є допомога людям. За допомогою нових методів лікування, нових технологій чи нових процесів, інновації в галузі охорони здоров'я дадуть клініцистам і організаціям охорони здоров'я інструменти, необхідні для того, щоб більше зосереджуватися на потребах своїх пацієнтів і допомагати людям покращити своє життя. Основні напрямки інновацій в закладах охорони здоров'я наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Основні напрямки інновацій в закладах охорони здоров'я

Напрямок	Зміст
Цифрова трансформація в охороні здоров'я	Сучасні технології охорони здоров'я та перехід на цифрові записи повністю змінили практику медицини. Тепер, коли перехід на цифрові записи в основному завершено, нові інновації будуть зосереджені на тому, щоб зробити ці записи більш зв'язаними, щоб системи охорони здоров'я могли використовувати великі дані та статистичні дані для покращення догляду за пацієнтами.
Розвиваються бізнес-моделі та екосистеми охорони здоров'я	Нові бізнес-моделі охорони здоров'я, такі як догляд, заснований на цінностях, компенсують командам медичного персоналу результати лікування пацієнтів, а не послуги. У результаті медичним організаціям доводиться як вдосконалювати власні процеси, так і вдосконалювати спосіб співпраці з іншими організаціями в ширшій екосистемі охорони здоров'я, щоб надавати найкращу допомогу.
Інновації в наданні медичних послуг	Щоб пристосуватися до медичної допомоги на основі цінностей, організації охорони здоров'я повинні прагнути покращити медичну допомогу та знизити витрати. Це означає оптимізацію як клінічних, так і бізнес-процесів. Наприклад, зробити фінансові затвердження ефективними, щоб було менше затримок, або забезпечити клініцистам своєчасний доступ до останніх записів пацієнта, щоб вони могли приймати кращі рішення.

Інновації включають в себе нові технології, такі як штучний інтелект, мобільні технології, які змінюють способи взаємодії людей, організацій та урядів. Ці революційні інновації забезпечують безпрецедентний рівень зв'язку між людьми та сприяють тому, щоб світ став більш орієнтованим на споживача. Так як охорона здоров'я розвивається, більша інтеграція систем охорони здоров'я об'єднає цифрові функції чи процеси в закладах охорони здоров'я, які раніше були розділеними [8]. Удосконалення електронних записів та інших технологій значно допоможуть досягти медичної сумісності між постачальниками, платниками та іншими організаціями сфери охорони здоров'я.

Цифрова трансформація в охороні здоров'я триває й передбачатиме фундаментальне переосмислення того, як платники, постачальники медичних послуг та інші працюють і взаємодіють із пацієнтами, споживачами та зацікавленими сторонами. Після серії сегментованих заходів технологія перетворює охорону здоров'я на інтегровану екосистему, в якій медичні працівники можуть ефективно вирішувати свої проблеми у більшому масштабі, зберігаючи орієнтацію на пацієнта та надаючи медичну допомогу на основі цінностей [27].

Особливості формування інноваційного потенціалу закладів охорони здоров'я визначаються специфікою кінцевих результатів інноваційної діяльності, особливостями забезпечення інноваційної діяльності, специфікою ринків збуту інновацій тощо. Територіальне розташування закладів охорони здоров'я визначає можливості для його інноваційної діяльності. У нестабільних умовах господарювання досить важливо не втратити вже сформований інноваційний потенціал, що вимагає активізації моніторингової діяльності з метою уникнення зовнішніх загроз та використання можливих ринкових шансів, із метою точного визначення реального фінансово-економічного стану закладів та оцінки наявних можливостей і здатностей персоналу. Поряд із вирішенням поточних фінансових проблем закладів охорони здоров'я необхідно інтенсифікувати свою інноваційну діяльність, результати якої дозволять вийти з новою продукцією та послугами. Однією лише реструктуризацією та оптимізацією функцій окремих структур закладів охорони здоров'я домогтися значних успіхів неможливо. Необхідна наявність чітко формалізованої критеріальної бази, що дозволяє на рівні організації безпомилково приймати рішення про своєчасність і способи поновлення технологічного обладнання.

Тому механізм управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я є частиною загальної системи управління закладом, що забезпечує вплив на чинники, від стану яких залежить результат діяльності керованого об'єкта [11]. Процес його формування можна представити у вигляді певної послідовності кроків, етапів.

Комплексний підхід до визначення етапів робіт із розробки механізму управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я можна представити у вигляді схеми. Механізм управління враховує цілі, послідовність і значимість кожного з етапів.

Рисунок 1.2 – Алгоритм формування системи управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я

Таким чином, центральне значення має наявність у закладів охорони здоров'я чіткої системи організаційного забезпечення інноваційної діяльності [29].

Із метою ефективного управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я доцільно застосовувати поетапний підхід. При цьому залежно від виробничих умов і специфіки конкретної господарської ситуації етапи необхідно використовувати як окремо, так і в різних поєднаннях. Основними етапами цього підходу є такі:

- постановка цілей і завдань інноваційної діяльності;
- формування інноваційної стратегії;
- довгострокове інноваційне прогнозування;
- виділення фондів і ресурсів на інноваційну діяльність;
- розробка стратегічних планів інноваційної діяльності.

Сьогодні в закладів охорони здоров'я одна з головних проблем є проблема відсутності цілісної стратегії, спрямовані на розвиток та забезпечення напрямків інноваційної сприйнятливості. Тому для довгострокового й безпечного функціонування закладів необхідно розробити стратегію, що і буде основою їх інноваційної діяльності. З точки зору фінансування інноваційної діяльності стратегія дозволяє сформулювати ряд принципових положень, адже відображає не тільки етапи розробки і реалізації інноваційного проекту, але і його загальну (сумарну, кумулятивну) фінансову оцінку. По-перше, вкладення фінансових коштів повинні здійснюватися до того, як організація почне отримувати не тільки прибуток, але прибуток від інноваційного проекту. Отже, необхідна наявність стартових фінансових ресурсів і джерел їх формування. По-друге, по комплексам робіт (етапах) визначаються склад і розміри фінансових витрат або фінансові потреби, для покриття яких потрібні конкретні джерела фінансування. По-третє, встановлюються моменти часу, в які організація повинна мати у своєму розпорядженні фінансові ресурси для інноваційної діяльності. На процес стратегічного управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я впливає низка особливостей. Перша особливість пов'язана з об'єктом управління — новими знаннями. Друга полягає в тому, що управління здійснюється відповідно до розробленої стратегії інноваційної діяльності, яка базується на стратегії довгострокового розвитку закладів і результатах довгострокового прогнозування інноваційної діяльності. Третя особливість відображає суть процесу управління, яке здійснюється в тісній взаємодії всіх його рівнів. Стратегія інноваційної діяльності закладів охорони здоров'я включає низку взаємозв'язаних елементів і процедур. Це визначення цілей і завдань, формування пріоритетів інноваційної діяльності і розробка оптимального

портфеля інновацій, які мають пріоритетне значення для успішної господарської діяльності, а також оцінка й аналіз впливу інновацій на перспективи розвитку закладу охорони здоров'я. Реалізація стратегії здійснюється на основі річних планів, які можуть бути успішно виконані за дотримання певної черговості етапів та алгоритму їх розробки [41].

Основними завданнями управління інноваційною діяльністю закладів охорони здоров'я є формування пріоритетів інноваційної діяльності, а також визначення потреби в інноваціях. Не менш важливим є визначення сфер застосування інновацій і їх вибір, що забезпечує максимальний економічний ефект від застосування інновацій, забезпечення процесу створення (або придбання) і впровадження інновацій і його контроль. Загалом вибір і здійснення стратегії передбачають взаємопов'язаний комплекс дій, спрямований на посилення довгострокової конкурентоспроможності організації порівняно з конкурентами. Із вибором стратегії пов'язана розробка планів проведення досліджень та інших форм інноваційної діяльності. Саме тому особливу увагу слід звернути на стратегічне планування та планування інновацій, яке сьогодні є найбільш слабким місцем для більшості українських закладів охорони здоров'я.

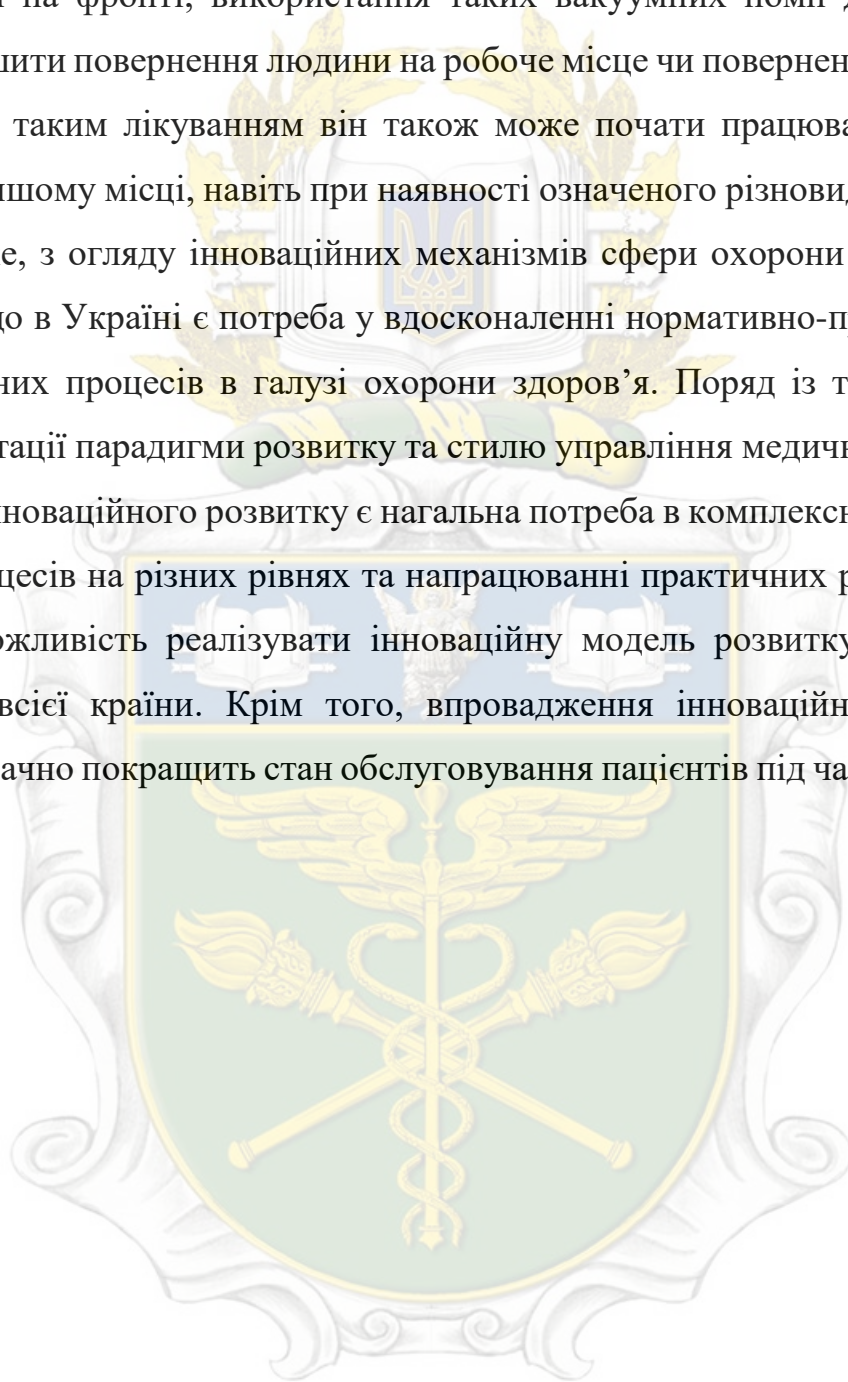
Аналізуючи сьогодення в нашій країні, можна побачити, що після початку військових дій на території України у 60-70% випадків при ураженні кінцівок людини, які постраждали від мінно-вибухових травм, ураженні кінцівки зазвичай ампутують. Європейські фахівці, зокрема Крістоф Баллью, констатує, що сучасна медицина дозволяє ефективно, без ампутацій та перетворення їх на хронічні, можна виліковувати до 80-90% ран – це висновки з його практичного досвіду роботи як з цивільними, так і з військовослужбовцями. Актуальним питанням сьогодення в нашій країні, яка переживає нещадну військову навалу із 24.02.2022 року є зазвичай максимально можливе збереження життя людей та відновлення втрачених функцій внаслідок бойової травми. При чому слід констатувати, що означені травми отримують як військовослужбовці різних підрозділів, які виконують професійні обов'язки в екстремальних умовах, так і цивільні люди різного віку та життєвого досвіду (діти та підлітки, жінки, літні

люди). Втрата кінцівки або ж отримання політрави (множинні ураження) зазвичай призводять до інвалідизації, що беззаперечно впливає на якість життя, рівень та міру здоров'я (фізичного, психічного та соціального) в подальшому. Отже, застосування медичних та реабілітаційних технологій, які дозволять максимально ефективно надавати медичну допомогу, із найменшими втратами є актуальним питанням сьогодення. Аналізуючи дану ситуацію можна констатувати, що об'єктами, які потребують медичної, фізичної, психологічної та соціальної реабілітації є дуже велика кількість осіб, які зазнали травматичного впливу військового конфлікту, окрім військовослужбовців різних підрозділів, які реалізують завдання окреслені професійною діяльністю в зоні бойових дій [31].

Знизити рівень ампутацій у військових, які отримали важкі травми на війні, можна завдяки новітнім технологіям лікування ран – на сьогодні це окремий професійний напрямок діяльності лікарів в Бельгії. Нажаль, до певного часу про цю технологію в Україні не було практично нічого відомо. З початком війни на Сході України у 2014 р. обставини, які виникають постійно в зоні ООС змусили всіх лікарів спрямовувати зусилля на надбання провідного світового досвіду у лікуванні травм різного ступеню важкості та проведення реабілітаційних заходів для таких осіб з урахуванням віку, статі та інших індивідуальних особливостей. Саме тому ми хочемо звернути увагу на технологію лікування ран, яка була запропонована відомим бельгійським лікарем, українського походження – Ігорем Вітеньком. З позицій сьогодення він є провідним експертом із лікування ран за авторською методикою, яка дозволяє максимально зберегти кінцівки в межах анатомічної та фізіологічної цілісності, максимальним чином уникаючи ампутацій. Особливості авторської технології полягає у використанні спеціального медичного клею. Раніше рану зашивали (ставили скоби) степлером. Автор констатує, що «спочатку ранку заклеюють, надалі ставлять помпу та не відкривають її 7 днів, а потім конструкцію знімають». Зазвичай, при дотриманні протоколу процедури, рана загоюється. При цьому підході пацієнт вже на 2-й день після надання оперативної медичної допомоги може бути спрямований додому. Беззаперечним є факт, що «вакуумні помпи використовує кожна лікарня

Бельгії (базовий інструмент для лікування ран), а в Україні лише 1% клінік». Їх використання «дає змогу втричі пришвидшити повернення людини на робоче місце, повернення солдата до лав війська». «Коли багато людей отримують поранення на фронті, використання таких вакуумних pomp дає змогу втричі пришвидшити повернення людини на робоче місце чи повернення солдата до лав війська. З таким лікуванням він також може почати працювати в штабі чи в якомусь іншому місці, навіть при наявності означеного різновиду травмування».

Отже, з огляду інноваційних механізмів сфери охорони здоров'я, можна сказати, що в Україні є потреба у вдосконаленні нормативно-правової регуляції інноваційних процесів в галузі охорони здоров'я. Поряд із тим для успішної переорієнтації парадигми розвитку та стилю управління медичними закладами в напрямі інноваційного розвитку є нагальна потреба в комплексному дослідженні таких процесів на різних рівнях та напрацюванні практичних рекомендацій, які дадуть можливість реалізувати інноваційну модель розвитку галузі охорони здоров'я всієї країни. Крім того, впровадження інноваційних механізмів в Україні значно покращить стан обслуговування пацієнтів під час воєнного стану.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЦЕНТРУ ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ «ПРОМІНЬ»

2.1. Правові засади діяльності та організаційна структура Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»

Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ», скорочено ДРУЦКРДІ «Промінь» (далі – Центр) – державна бюджетна реабілітаційна установа, що заснована на державній власності та належить до сфери управління Міністерства соціальної політики України, цільовим призначенням якої є здійснення комплексу реабілітаційних заходів, спрямованих на створення умов для всебічного розвитку дітей з інвалідністю віком до 18 років та дітей віком до двох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, засвоєння ними знань, умінь, навичок, досягнення і збереження їхньої максимальної незалежності, формування та розвиток фізичних, розумових, соціальних, професійних здібностей з метою максимальної реалізації особистого потенціалу.

Центр утворено відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 року № 518-р «Про передачу цілісного майнового комплексу комунального закладу «Вінницький обласний центр ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Промінь» у державну власність».

У своїй діяльності реабілітаційний центр керується Конституцією України, законами України, указами Президента України, постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України та Уповноваженого органу управління, а також Положенням яке було затверджене наказом Міністерства соціальної політики України №1272 від 07.08.2017 р.

Види діяльності ДРУЦКРДІ:

- основний: 87.90 Надання інших послуг догляду із забезпеченням проживання;
- інші: 88.91 Денний догляд за дітьми.

Центр є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки і органи Державної казначейської служби, установах банків, печатку з своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, штамп, бланк та інші реквізити.

Таблиця 2.1 – Основні завдання Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»

Завдання ДРУЦКРДІ:

- виконання норм і положень, визначених Конвенцією ООН про права осіб з інвалідністю, законами України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про реабілітацію інвалідів в Україні» та іншими актами законодавства щодо забезпечення прав Дітей на реабілітацію з метою їхньої подальшої інтеграції в суспільство;

- створення умов для зменшення та подолання фізичних, психічних, інтелектуальних і сенсорних порушень, запобігання таким порушенням, коригування порушень розвитку, формування та розвиток основних соціальних і побутових навичок;

- створення умов для запобігання та недопущення дискримінації стосовно Дітей, зокрема шляхом забезпечення розумного пристосування;

- проведення відповідно до потреб Дитини комплексу заходів ранньої, соціальної, фізичної, медичної, психолого-педагогічної орієнтації. Медична реабілітація включає всі види відновного лікування, медичне спостереження, профілактичні заходи;

- розвиток навичок автономного проживання Дітей у суспільстві з необхідною підтримкою, формування стереотипів безпечної поведінки, опанування навичок захисту власних прав, інтересів і позитивного сприйняття себе та оточення;

- організацію комплексної психотерапії та психокорекції, заснованих на новітніх досягненнях психології, фізіології та медицини.

Центр в разі потреби та в межах фінансових можливостей забезпечує на безоплатній основі транспортним обслуговуванням дітей, які проходять реабілітацію в Центрі (перевезення від транспортних вузлів до місця розташування Центру або до місця їхнього проживання в межах міста Вінниці).

Центр забезпечує на безоплатній основі відповідно до законодавства харчуванням дітей, яких зараховано для проходження реабілітації, та проживанням дітей, які отримують реабілітаційні послуги у режимі стаціонарного перебування.

Центр розміщується на територіях із спеціально побудованими або пристосованими приміщеннями, які відповідають без бар'єрній архітектурі, санітарно-гігієнічним, протипожежним вимогам, техніці безпеки. Центр забезпечує тимчасове перебування в ньому дітей (амбулаторний або стаціонарний режим), які мають відповідні медичні показання і потребують спеціальних умов, для отримання ними комплексу реабілітаційних заходів. Реабілітаційні послуги у стаціонарному режимі перебування можуть отримувати діти, які за станом здоров'я потребують постійного цілодобового догляду.

Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» надає реабілітаційну допомогу дітям за такими профілями:

- ураження опорно-рухового апарату та центральної і периферійної нервової системи;
- психічні захворювання та розумова відсталість;
- ураження слуху;
- ураження зору;
- ураження внутрішніх органів;
- онкологічні захворювання;
- змішані вади розвитку.

Відповідно до завдань і напрямків діяльності Центру, можна сформувати такі структурні підрозділи (Рисунок 2.2.). Робота структурних підрозділів забезпечується відповідно до положень затверджених директором.

Рисунок 2.1 – Організаційна структура Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»

Центр очолює директор, якого призначає на посаду і звільняє з посади Уповноважений орган управління в установленому законодавством порядку. Директор Центру представляє його в організаціях, установах, на підприємствах незалежно від форм власності, розпоряджається в установленому законодавством порядку майном і коштами Центру; укладає договори; у межах своєї компетентності видає накази, затверджує функціональні обов'язки працівників, приймає на роботу та звільняє персонал, застосовує заходи заохочення та дисциплінарні стягнення; здійснює контроль за реабілітаційним процесом; вживає заходів із запобігання та недопущення дискримінації стосовно дотримання прав і законних інтересів дітей.

Кількість дітей, що потребують постійної комплексної реабілітації стрімко зростає. Фахівці Центру з медичної, фізичної та психолого-педагогічної реабілітації постійно збільшують спектр та якість надання послуг дітям з інвалідністю та дітям з групи ризику. Забезпечення більш високого рівня надання послуг на базі Центру «Промінь» відповідно до вимог сьогодення та запиту від батьків в Центрі виникла необхідність збільшити кількість робочих місць та фахівців, поліпшити умови роботи спеціалістів. У лікувально-оздоровчому комплексі планують облаштувати додаткові кімнати для занять з дітьми з інвалідністю та групи ризику.

Тому паралельно з наданням послуг у закладі здійснюється реконструкція та зведення нового приміщення для можливості проживання іногородніх дітей з батьками безпосередньо на території установи, що значно покращить як надання послуг так і здешевить вартість проживання батьків (опікунів) з дітьми.

Крім того, Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» займається благодійністю, збираючи кошти на екзоскелет для медичної реабілітації. Екзоскелет дозволяє прискорити процес реабілітації і підвищити якість життя пацієнтів з локомоторними порушеннями. Призначений для лікування пацієнтів:

- з наслідками інсульту;
- із спинномозковими травмами;

- з розсіяним склерозом;
- з ЧМТ;
- з ДЦП;
- після ендопротезування.

За даними Державного комітету статистики в 2021 р. в Україні налічувалося 163,9 тисяч дітей з інвалідністю до 18 років:

- вроджені аномалії 66%;
- хвороби кістково-м'язової системи та сполучних тканин 13%;
- вроджені аномалії кінцівок 8%;
- стали інвалідами в наслідок травм та отруєнь 6%.

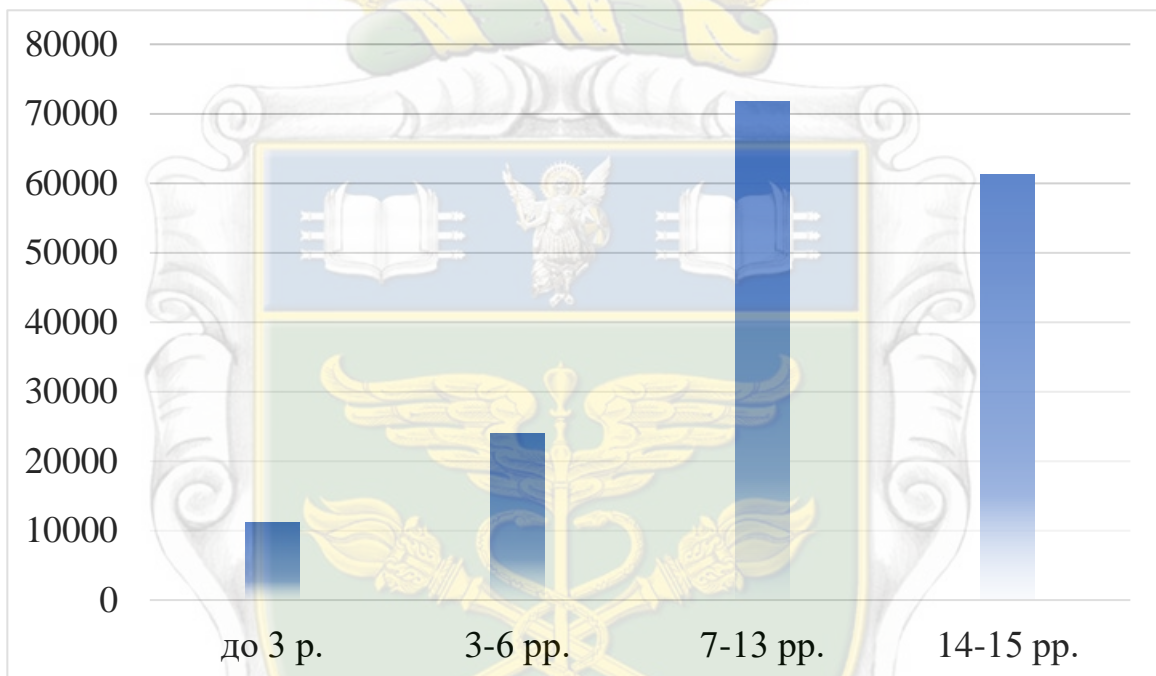

Рисунок 2.2. – Вікова структура дитячої інвалідності

Згідно аналізу ми побачимо, що 86% отримали інвалідність у віці 7-15 рр, 10% - від 3-6 років, 4% до 3 років внаслідок отруєнь, травм та інших наслідків.

Отже, вивчення правових засад діяльності, організаційної структури та аналізу функціонування Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» показало, що установа має оптимальну організаційно-функціональну структуру та надає дієві способи реабілітації для лікування дітей.

2.2. Аналіз основних фінансових показників та впровадженні інноваційні методи реабілітації в Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»

Державна реабілітаційна установа «Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» свої функції здійснює на основі планування та використання своїх фінансових ресурсів.

Для здійснення господарської некомерційної діяльності Центр використовує фінансові, трудові та інші види ресурсів. Загальний штат працівників становить 159 осіб.

Для ефективнішого розкриття Центру проаналізуємо основні показники фінансової звітності за 2019-2021 роки. Для аналізу використаємо бухгалтерської звітності «Звіт про фінансові результати». Проведені розрахунки представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз основних доходів фінансової звітності Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» за період 2019-2021 рр. (тис. грн.)

№ п/п	Показники, тис.грн.	Роки			Абсолютне відхилення, (+/-)		Темпи приросту, %	
		2019	2020	2021	2020р. від 2019р.	2021р. від 2020р.	2020р. від 2019р.	2021р. від 2020р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Бюджетне асигнування	19670,2	21636,7	28195,5	1966,5	6558,8	9,9	30,3
2	Доходи від надання послуг	1145,1	1408,7	534,7	263,6	-874	23	-62
3	Інші доходи	19,6	65,8	98,9	46,2	33,1	35,7	50,3

Аналізуючи основні доходи Центру за 2019-2021 рр., можна сказати, що протягом 3 років доходи зросли. Порівнюючи 2021 р. з 2020 р. ми бачимо з бюджетне асигнування організації збільшилось на 30,3%, це свідчить про те, що

в 2021 році було виділено більшу суму коштів на покриття видатків або певні цілі. Щодо доходів від надання послуг, можна побачити, що вони значно зменшились протягом років. Коли в 2020 р. доходи від послуг склали 1408,7 тис. грн. то в 2021 вони знизились до 534,7 тис. грн, тобто зменшились на 62%. Аналізуючи ці дані ми бачимо, що доходи від надання послуг Центру не приносять стільки коштів як в попередні роки, це свідчить про те, що якість та ефективність надання послуг стала гіршою. Але якщо ми звернемо увагу на інші доходи там картина набагато прибутковіша. Інші доходи в 2021 р. принесли Центру 98,9 тис.грн. це на 50,3% більше ніж в 2020 р.

Крім доходів ми також проаналізували витрати Центру за 2019-2021 рр. представлені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз витрат фінансової звітності Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» за період 2019-2021 рр. (тис. грн.)

№ п/п	Показники, тис.грн.	Роки			Абсолютне відхилення, (+/-)		Темпи приросту, %	
		2019	2020	2021	2020р. від 2019р.	2021р. від 2020р.	2020р. від 2019р.	2021р. від 2020р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Витрати на виконання бюджетних програм	22867,4	23937,6	30835,7	1070,2	6898,1	4,6	28,8
2	Витрати на виготовлення продукції, послуг	-	271,8	270,6		-1,2	100	0,9
3	Інші витрати	0,4	21,3	3,1	20,9	-18,2	53	-14,8

Аналізуючи витрати фінансової звітності Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» за період 2019-2021 рр. ми бачимо, що організація підлаштовується під сучасні реалії та значно зменшила свої витрати. Витрати на виготовлення продукції та послуг зменшились на 0,9% ніж в 2020

році, зважаючи на те, що в 2019 році Центр взагалі не витрачав кошти на виготовлення продукції та послуг. В 2021 році інші витрати зменшились на 14,8%, можемо зробити висновок, що організація витрачає кошти лише на необхідне. Незважаючи на позитивну статистику витрат та їхнє зменшення, один із показників все ж зріс. Витрати на виконання бюджетних програм в 2021 році зросли 28,8%, це свідчить про те, що Центр організовує та реалізує бюджетні програми, що має позитивно відобразитись на функціонуванні організації.

Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» є потужним реабілітаційним закладом, котрий надає комплексну кваліфіковану стаціонарну та амбулаторну допомогу дітям. Центр обслуговує всіх дітей України які мають певні ознаки інвалідності.

Як ми бачимо, діяльність Центру базується на інноваційній стратегії розвитку. Разом з тим, ефективність та результативність реалізації інноваційної стратегії впливає її інноваційний потенціал.

Потенціал будь-якого закладу охорони здоров'я базується на:

- готовності до стабільної функціональної діяльності;
- готовності до впровадження інновацій.

Від стану інноваційного потенціалу залежить вибір інноваційної стратегії. Виходячи з цього, інноваційний потенціал закладу охорони здоров'я – це ступінь готовності виконати завдання, що забезпечують досягнення поставленої інноваційної мети, тобто ступінь готовності до реалізації проекту чи програми інноваційних стратегічних інноваційних змін.

Дослідження у сфері інноваційного розвитку діяльності Гаєвської Л., дозволили зробити висновок, що «ефективна реалізація потенціалу характеризує готовність його до стабільної діяльності та сприйняття інновацій як таких. Саме інновації в усіх сферах є нормою XXI ст. Саме готовність до сприйняття інновацій є важливішим фактором, адже практика показує, що ті, котрі швидко втілювали нововведення і з самого початку взяли напрям на впровадження інновацій досягнули відмінних результатів»

Для діяльності Центру є характерним інноваційний розвиток. В Центрі наявне сучасне обладнання яке покращує процес реабілітації дітей. Доступні такі процедури:

- Електролікування. Лікування яке проводиться спеціальними електричними апаратами для: гальванізації та електрофорезу лікарських речовин; магнітолазерна терапія; синусоїдальні модульовані токи (СМТ); діадинамічні токи (ДДТ); електростимуляція м'язів; ультразвукова терапія; тубус-кварц в ніс та зів; інгаляційна терапія.

- Аромотерапія. Використання аромокомпозицій різних ефірних олій значно підсилює ефективність сеансів і дає більше очікуваний позитивний результат. Для дітей з ДЦП, когнітивними та поведінковими розладами на один курс показано 5-10 сеансів з індивідуальним підбором ефірних олій. Максимально можливий ефект для покращення і стабілізації стану їх здоров'я дає включення аромотерапії в ІПР, як потужний засіб корекції здоров'я і стимуляції мотивації до навчання.

- Lokomat pro. Lokomat-електропровідний протез керує комп'ютером для ходьби, який використовується в процесі тренування на біговій доріжці. Пристрій Lokomat підтримує тіло пацієнта в процесі ходьби, направляє його ноги, в правильне положення фізіологічної ходьби, а також дає можливість підтримки ваги пацієнта. Пристрій значно спрощує процес відновлення ходьби з різними патологіями.

- Система G-EO. Система G-EO являє собою сучасний автоматизований реабілітаційний пристрій для відновлення функцій ходи для реабілітації пацієнтів з порушенням рухової функції нижніх кінцівок за допомогою локомоторної терапії дітей та дорослих з ДЦП. Система відновлення функцій ходи GE-O складається з рухових механізмів з електричним приводом (2 рухові опори для ніг), підтримуючу конструкції ,включаючи страхувальні ремені для особи, панель управління та блок управління із використанням ПК.

- Костюм Атлант. Нейро-отртопедичний костюм Атлант використовується для реабілітації дітей та дорослих з різними руховими та мовними порушеннями

при захворюваннях ДЦП в умовах центру. Принцип роботи костюма оснований на забезпечення лікувально-корегуючого впливу на хворого шляхом навантаження на тулуб, суглоби та сегменти кінцівок, і фіксацією голови у правильне фізіологічне положення.

Вищенаведені матеріали про діяльність Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ» дозволяють зробити висновок про достатньо високий рівень інноваційного потенціалу закладу.

Отже, аналізуючи фінансові показники Центру, можна сказати, що організація стабільно розвивається, без заборгованостей. Під час пандемії та війни які стикнули нашу країну, Центр раціонально використовує свої кошти та якісно надає послуги. В діяльності Центру наявний інноваційний розвиток який ефективно допомагає в процесі реабілітації дітей.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

3.1 Застосування технологій ІОТ у галузі охорони здоров'я України, як приклад інноваційного впровадження

Інтернет поширюється не тільки шляхом збільшення кількості користувачів, а й через вихід за межі стандартних комп'ютерів, планшетів, смартфонів і проникнення в нові пристрої. Як наслідок, на передній план вийшов так званий Інтернет речей – мережа фізичних об'єктів, обладнаних вбудованими технологіями для передачі й отримання даних.

Інтернет речей – одна з найпопулярніших концепцій в сучасній футурології. І більш того, одна з тих небагатьох, що вже перестають бути концепціями і втілюються в життя. Цей термін (англ. Internet of Things, скор. – ІоТ) вперше було сформульовано в 1999 році. У найбільш поширеному визначенні Internet of Things, ІоТ – це концепція, що дає можливість фізичним об'єктам («речам-ресурсам»), здійснювати взаємодію між собою або з зовнішнім середовищем, частково або повністю без участі людини. Для цієї мети використовуються відповідні об'єднання таких пристроїв у мережі. Фактично це означає, що оточуючі нас у повсякденності речі, від найпростіших, наприклад кавоварки, до автомобіля, можуть передавати між собою необхідні дані, забезпечуючи максимальний комфорт для людини без її втручання та управління.

У 2017 році кількість пристроїв, підключених до Інтернету, перевищила 20 млрд штук, а до 2020 року їх буде вже близько 50 млрд. За словами члена правління корпорації Bosch доктора Штефана Хартуна, «Інтернет речей – це не технічна революція, а, головним чином, – зміна в поведінці людини, у взаємодії з речами. Люди починають використовувати предмети по-новому, зовсім інакше» [1, с. 52]. Нині суспільство знаходиться на порозі оцифрування практично всіх речей, і це стане одним із визначальних чинників економічного

розвитку в подальші 10 років. Дані процеси, безумовно, торкнуться й сфери медичної допомоги населенню.

Система медичної допомоги населенню, як й інша керована структура, є однією з найбільш перспективних ключових сфер, які споживають великі числові дані, значний потік інформації, її трансформація до конкретного кінцевого продукту та споживання, що стає неможливим без сучасних інтерактивних інформаційно-інноваційних технологій, пристроїв-гаджетів та ін.

Зростання ринку частково пояснюється швидким зростанням прийняття телемедицини внаслідок комфорту, запропонованого пацієнтам.

Технологія Internet of Things (IoT) зробила можливим віддалений моніторинг стану здоров'я пацієнтів у галузі охорони здоров'я, тим самим розкривши потенціал медичного бізнесу для підтримки здоров'я пацієнтів, надавши можливість лікарям забезпечити відмінну допомогу пацієнтам.

Застосування технологій IoT в сфері охорони здоров'я підвищує зацікавленість та задоволення пацієнтів, оскільки спілкування з лікарями стає простішим, допомагає мінімізувати перебування пацієнтів у лікарні, зменшує кількість повторних прийомів пацієнтів.

Успішне використання технологій IoT для віддаленого моніторингу діабетиків та хворих на астму, а також широке проникнення пов'язаних технологій у сферу охорони здоров'я, фітнесу та оздоровлення сприятиме зростанню ринку охорони здоров'я протягом прогнозованих термінів.

Сервіси, що надаються компанією Fitbit і створені на базі платформи Research Kit компанії Apple, відкривають дослідникам доступ до величезних сховищ біометричних даних користувачів, які можуть бути використані для перевірки гіпотез щодо харчування, фізичної форми, прогресування захворювань, ефективності лікування пацієнтів тощо.

На сьогодні існують такі основні напрями, що сприяють впровадженню Інтернету речей:

– пристрої та мобільні додатки для віддаленого спостереження за станом здоров'я: ці пристрої записують дані в медичні карти пацієнтів у реальному часі,

проводять аналіз і відправляють повідомлення з рекомендаціями постачальникам і пацієнтам;

– пристрої-гаджети, які безперервно відстежують повсякденну активність пацієнтів і повідомляють такі відомості, як кількість кроків, витрачені калорії, серцевий ритм, пульс, артеріальний тиск тощо, допомагають попередити і, можливо, навіть запобігти виникненню станів, що вимагають надання термінової медичної допомоги;

– пацієнтоорієнтована модель медичної допомоги населенню включає в себе пристрої, що дають змогу надавати медичну допомогу з урахуванням індивідуальних особливостей, переваг або потреб пацієнтів.

Аналітики компанії Markets and Markets вважають, що система медичної допомоги стане самим швидкозростаючим сегментом Інтернету речей в найближчі п'ять років. Як показало наше дослідження, вже зараз шість з десяти великих медичних організацій використовують IoT-пристрої. Наприклад, на оперованого пацієнта закріплюють датчик визначення його місця розташування в реальному часі, який повідомляє близьким про закінчення операції.

На сьогодні найбільший потенціал Інтернету речей в медичній практиці – у сфері датчиків моніторингу стану пацієнтів. Такі датчики в операційних, відділеннях інтенсивної терапії і післяопераційному стаціонарі відстежуватимуть життєво важливі показники, оцінювати їх і миттєво сповіщати медичний персонал про критичні зміни, зменшуючи час на його реагування.

Таблетки з підтримкою мікроскопічних датчиків здатні надавати лікарям інформацію про стан внутрішніх органів пацієнта. Наприклад, рішення Proteus Discover, що використовує таблетки і вбудовані в них датчики розміром з рисове зерно, а також патч, оснащений сенсорами, які записують і передають інформацію, закріплюється на тілі, забезпечує більш повне уявлення про здоров'я пацієнта.

Компанія AdhereTech винайшла коробку для ліків, яка надсилає пацієнту нагадування, якщо він не приймає пігулки вчасно. Датчики фіксують, коли таблетка або порція рідини пропадає з коробки. Якщо в потрібний час цього не

відбувається, коробка починає блимати і подавати звукові сигнали. Одночасно на телефон пацієнта надходить повідомлення або дзвінок з нагадуванням. При цьому людині пропонується вказати причину, чому саме він пропустив прийом ліків. Дані надходять до лікаря і, в анонімному вигляді, дослідникам.

Фірма IBM використовує систему під назвою Watson Health. Вона здатна виявити потенційні проблеми з судинною системою, розпізнати рак, визначити, чи схильний пацієнт до утворення тромбів. IBM Watson може блискавично діяти, коли необхідно вивчити нову інформацію та зробити висновки на її основі. Так, штучний інтелект від IBM за 10 хв проаналізував 20 млн наукових статей на тему онкології і на їхній основі поставив пацієнту правильний діагноз.

Таким чином, система медичної допомоги населенню – одна із сфер діяльності, де багато даних надають потенціалу Інтернету речей при клінікодіагностичній роботі, оптимізації професійних процесів, мережевій візуалізації, телемедицині, управлінні, використанні лікарських засобів, контролі за пацієнтами та інше з метою врятування життя, запобігання виникненню хвороб, моніторингу та аналізу їх, створення нових способів і методів лікування, тощо.

Новий напрям IoT – Інтернет медичних ресурсів як новий вектор розвитку для цієї сфери професійної діяльності – це не утопія чи новомодне захоплення, а одна з найперспективніших технологій, що набирає популярності у світі та вплине на її розвиток в Україні.

Інтернет речей став однією з найпопулярніших тем для обговорення під час пандемії COVID-19.

COVID-19 нині становить серйозну небезпеку, оскільки поширюється та розвивається набагато швидше, а ускладнення вірусу важко передбачити. Тому важливо мати змогу швидко виявляти захворювання, щоб запобігати його поширенню.

Пристрої IoT в цьому контексті стають справжньою зброєю у боротьбі з COVID-19. Вони допомагають боротися з вірусом на трьох етапах, зокрема використовуються для ранньої діагностики, моніторингу пацієнтів на карантині

та після одужання. Рання діагностика сприяє меншій кількості інфікування і більш якісному обслуговуванню хворих. Пристрої, що використовуються під час карантину, допомагають стежити за дотриманням самоізоляції. А девайси для відстежування пацієнтів після одужання спрямовані на відстежування симптомів, що можуть знову проявитися.

Серед пристроїв IoT, ефективних для боротьби з COVID-19, можна виокремити такі: пристрої, що необхідно носити, дрони, роботи, кнопки IoT та різноманітні застосунки для смартфонів.

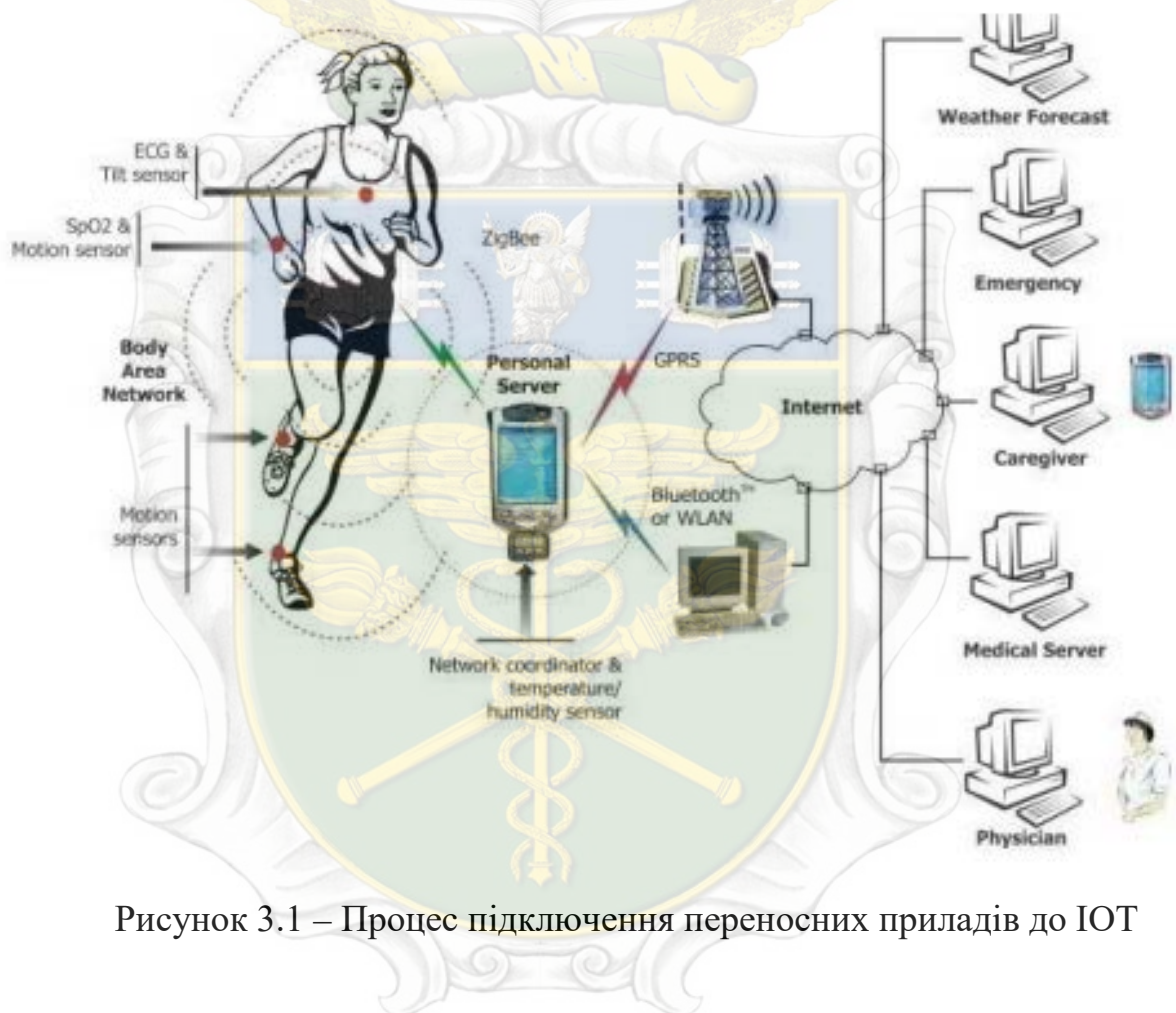

Рисунок 3.1 – Процес підключення переносних приладів до IoT

Пристрої IoT для ранньої діагностики допомагають запобігати поширенню вірусу, оскільки здатні швидко аналізувати симптоми та показники стану здоров'я. Інтернет речей може значно пришвидшити і збільшити ефективність процесу виявлення хворих.

Серед пристроїв ранньої діагностики важливе місце займають пристрої, що необхідно носити, наприклад, браслети, оскільки вони відразу отримують інформацію про стан організму. Розумні термометри використовуються для постійного вимірювання температури тіла; вони точні та прості у використанні, а також не потребують близького контакту пацієнтів з лікарями на відміну від інфрачервоних термометрів. Розумні шоломи та розумні окуляри також є чудовою альтернативою інфрачервоним термометрам, оскільки зменшують кількість взаємодій між людьми. Види девайсів ІОТ зображені на рисунку 3.2.

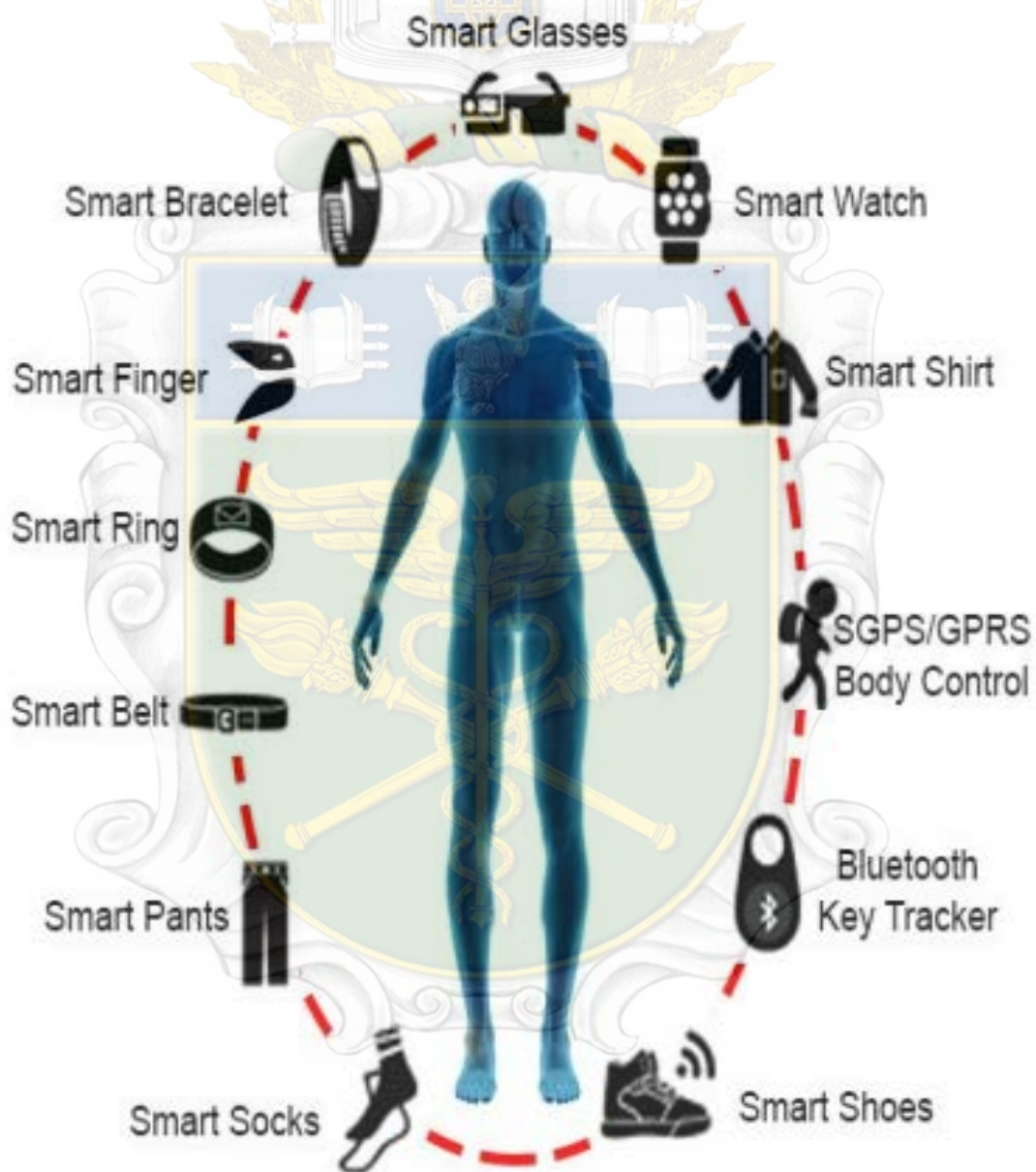

Рисунок 3.2 – Різновиди девайсів які підключаються до ІОТ

Дрони IoT забезпечують можливість виявити інфікованих людей у натовпі, деякі з них розроблені для вимірювання температури тіла. Інший помічний пристрій Інтернету речей — спеціальні роботи, які можуть допомогти медичним працівникам проводити тестування та взаємодіяти з пацієнтами, знижуючи ризики інфікування.

Зокрема пристрої, які необхідно носити, безпосередньо повідомляють органи охорони здоров'я про місцеперебування об'єкта, а також його показники. Вони під'єднуються до мобільного застосунку через Bluetooth, а лікарі можуть перевіряти дані за допомогою спеціального веб-інтерфейсу. Дрони, крім вищезгаданої функції, можуть додатково проводити дезінфекцію територій, розпилюючи антисептичні речовини, та доставляти набори для тестування на COVID-19, зразки або медичне приладдя між лабораторіями і медичними центрами, зменшуючи взаємодію між людьми. Роботи IoT, якими можна керувати віддалено, захищають медичний персонал від контакту з інфікованими пацієнтами. З їхньої допомогою можна проводити віддалену діагностику, операції та лікувати пацієнтів.

Рисунок 3.4. – Приклад використання мобільного застосунку під час пандемії COVID-19

Навіть після одужання COVID-19 пристрої ІОТ стають у пригоді. Основна функція таких девайсів — забезпечити дотримання безпечної дистанції. Для цього використовуються пристрої, що необхідно носити, роботи та дрони. Останні також можуть допомагати в поширенні важливих повідомлень в районах, де погано працює Інтернет.

Щодо мобільних застосунків, то люди після одужання від COVID-19 використовують їх для підвищення обізнаності про вірус, а також для відстежування контактів, визначаючи, чи перебуває людина в близькості від інфікованого (рисунок 3.4).

Інтернет речей став одним із тих важливих факторів, що сприяє боротьбі з COVID-19. У майбутньому пристрої ІОТ відкриють більше можливостей для використання у сфері охорони здоров'я. Наприклад, якщо інтегрувати штучний інтелект і технології Інтернету речей, можна мінімізувати контакт хворих пацієнтів і медичних працівників, захищаючи останніх. Таким чином, якщо це робот, його можна навчити самостійно діагностувати захворювання за рядом симптомів, аналізувати стан пацієнта, призначати лікування або видавати ліки. Все це буде здійснюватись без присутності медичних працівників. Також завдяки інтеграції штучного інтелекту і пристроїв ІОТ можна боротися з нестачею медичного персоналу.

Отже, аналізуючи даний вид інновацій можна зробити висновки, що пристрої ІОТ вже зробили значний внесок у боротьбу з COVID-19. І хоча зараз здається, що це лише інновації, які не є обов'язковими до застосування, пройде зовсім небагато часу, коли технології Інтернету речей стануть невід'ємною частиною сфери охорони здоров'я. Саме тому, на нашу думку присторії ІОТ будуть чудовою інновацією у сфері охорони злоров'я в Україні, що тим самим зробить нашу країну цивілізованішою та європейською.

3.2. Пропозиції щодо впровадження інноваційних методів в Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ»

Процеси діджиталізації в сучасних умовах сприяють розвитку різноманітних сфер економічної діяльності та впровадженню інноваційних продуктивних рішень. Поряд з обладнанням важливим напрямом розвитку виступає програмне забезпечення, яке дозволяє впроваджувати алгоритми оптимізації різноманітних процесів. Наявність великої кількості комп'ютерного обладнання, інтегрованого в мережу Інтернет, та можливість накопичення великих масивів інформації дозволили активізувати процес впровадження методів Data Science у діяльності центру реабілітації. Саме тому, ми пропонуємо запровадити інноваційний метод діджиталізації Data Science в Центрі комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ».

Одним з важливих соціальних напрямів у даному контексті є сфера охорони здоров'я, вдосконалення якої передбачає застосування інноваційних технологій. Слід відмітити, що сучасна медична наука передбачає використання великих обсягів даних для тестування різноманітних методів лікування захворювань, створення обладнання зі спеціалізованим програмним забезпеченням для діагностики, розробки лікарських препаратів тощо. Завдяки використанню методів машинного навчання можливо не лише запровадити інновації у медичну сферу, але створити передумови для збільшення рівня доступності послуг у сфері охорони здоров'я для широких верств населення. До драйверів розвитку сфери охорони здоров'я слід віднести наявність великої конкуренції між приватними компаніями, які в процесі боротьби за клієнтів активно розробляють та виводять на ринок інноваційні продукти. В процесі досягнення поставленої мети інформація про специфічні аспекти медичної діяльності виступає у якості цінного джерела для розробки передових продуктів, які будуть користуватись істотним попитом на міжнародному та національних ринках. Завдяки активному розвитку інформаційних технологій у сучасних умовах сфера охорони здоров'я

отримала значні можливості щодо накопичення та обробки статистичної інформації, Основними джерелами даних в медичних установах виступають медичні записи, опитування пацієнтів та адміністративні бази даних, що використовуються для оплати рахунків або управління доглядом. Поряд з цим, органи державного управління в процесі розробки та реалізації національних програм щодо оптимізації функціонування системи охорони здоров'я завдяки накопиченню різноманітними структурами великих обсягів інформації мають можливість залучати відповідних фахівців у сфері Data Science.

Використання методів машинного навчання дає можливість більш детально вивчати людський організм та розробляти передові підходи для профілактики та лікування різноманітних хвороб. Саме тому, ми вважаємо, що впровадження Data Science в центр реабілітації буде чудовим інноваційним методом для покращення надання послуг дітям. Отож, розглянемо більш детально основні напрями використання методів Data Science які допоможуть удосконалитися Центру:

На сучасному ринку праці значний попит спостерігається на фахівців у сфері Data Science для медичних установ, які в процесі роботи використовують інформацію про пацієнтів. Виходячи з цього, сфера пропонує наступні інноваційні методи збору інформації:

1. Фітнес-трекери, які завдяки інтеграції з хмарними сервісами передають дані про біологічні показники окремої людини та можуть використовуватись медичними установами. Поряд з цим, фітнес-трекери виступають у якості інструментів мотивації громадян вести активний спосіб життя. Використання портативних приладів для контролю певних показників організму, сучасне обладнання дає можливість щодня збирати близько двох терабайт даних про організм окремої людини. Портативні прилади навчилися накопичувати статистичну інформацію про частоту серцевих скорочень, режим сну, рівень глюкози в крові, рівень стресу, мозкову активність тощо. Алгоритми машинного навчання на основі зібраних даних ідентифікують зміни в показниках здоров'я пацієнта та передбачають можливі порушення. У США щороку близько 600 тис. осіб ризикують померти від раптових зупинок серця, а портативні прилади з

інтегрованими алгоритмами машинного навчання дозволяють передбачити проблеми та своєчасно надіслати попередження пацієнту та екстреним службам. Поряд з цим, лікарям та фахівцям які працюють у Центрі реабілітації буде можливість завдяки показникам інтелектуальних пристроїв корегувати програми лікування та проведення фізичної реабілітації, без залишання робочого місця, в той час слідкуючи за станом дітей.

2. Медичні візуалізації можна накопичувати на цифрових носіях та завдяки методам машинного навчання перетворювати у корисну інформацію, що застосовується в процесі побудови певних математичних моделей. Завдяки реалізації різноманітних підходів можливо знаходити на візуалізаціях, переведених у математичну форму певні зв'язки та взаємозалежності, які характерні для окремих клінічних випадків. Автоматизований збір медичних візуалізацій та використання спеціалізованих методів машинного навчання дозволяють глибоко аналізувати анатомію органів та виявляти різноманітні захворювання без залучення профільних фахівців;

3. Інтелектуальний аналіз текстів дозволяє медичним працівникам, виробникам ліків та страховими компаніями використовувати текстову аналітику як важливий інструмент для підвищення ефективності співпраці зі споживачами.

На рисунку 3.5 представлено основні джерела даних у сфері охорони здоров'я, які використовуються у Data Science. Враховуючи складну структуру національної системи охорони здоров'я та різноманітні джерела інформації, починаючи з паперових записів по кожному пацієнту та статистичної звітності, і закінчуючи діджитал-продуктами, в процесі розробки відповідних управлінських рішень доводиться здійснювати комбінування даних з різних джерел. Поєднання різних джерел медичної інформації також займаються в процесі побудови моделей машинного навчання на рівні медичних закладів.

В сучасних умовах отримана комплексна інформація може бути використана у сфері машинного навчання для вирішення наступних завдань:

- класифікація досліджуваних сукупностей на основі наявних систем показників.

- побудова регресійних моделей з метою виявлення прихованих взаємозв'язків та взаємозалежностей.

- прогнозування розвитку досліджуваних явищ та процесів.

- виявлення аномалій у досліджуваних сукупностях.

Рисунок 3.5. – Основні джерела даних у сфері охорони здоров'я, які використовуються у Data Science

Застосування науково обґрунтованих моделей для дослідження комплексної інформації про певні явища у медичній сфері дає можливість значно економити час та грошові ресурси, оскільки зменшується потреба у певних фахівцях, навчання яких займає багато часу.

На рисунку 3.6. наведено напрями використання Data Science у сфері охорони здоров'я.

Використання методів Data Science в медичній сфері дозволяє оптимізувати процеси розробки медичного обладнання та лікарських препаратів, удосконалити методи лікування та профілактики, підвищити ймовірність коректного встановлення діагнозу тощо. У даному випадку завдяки застосуванню алгоритмів машинного навчання вдається підвищити ефективність.

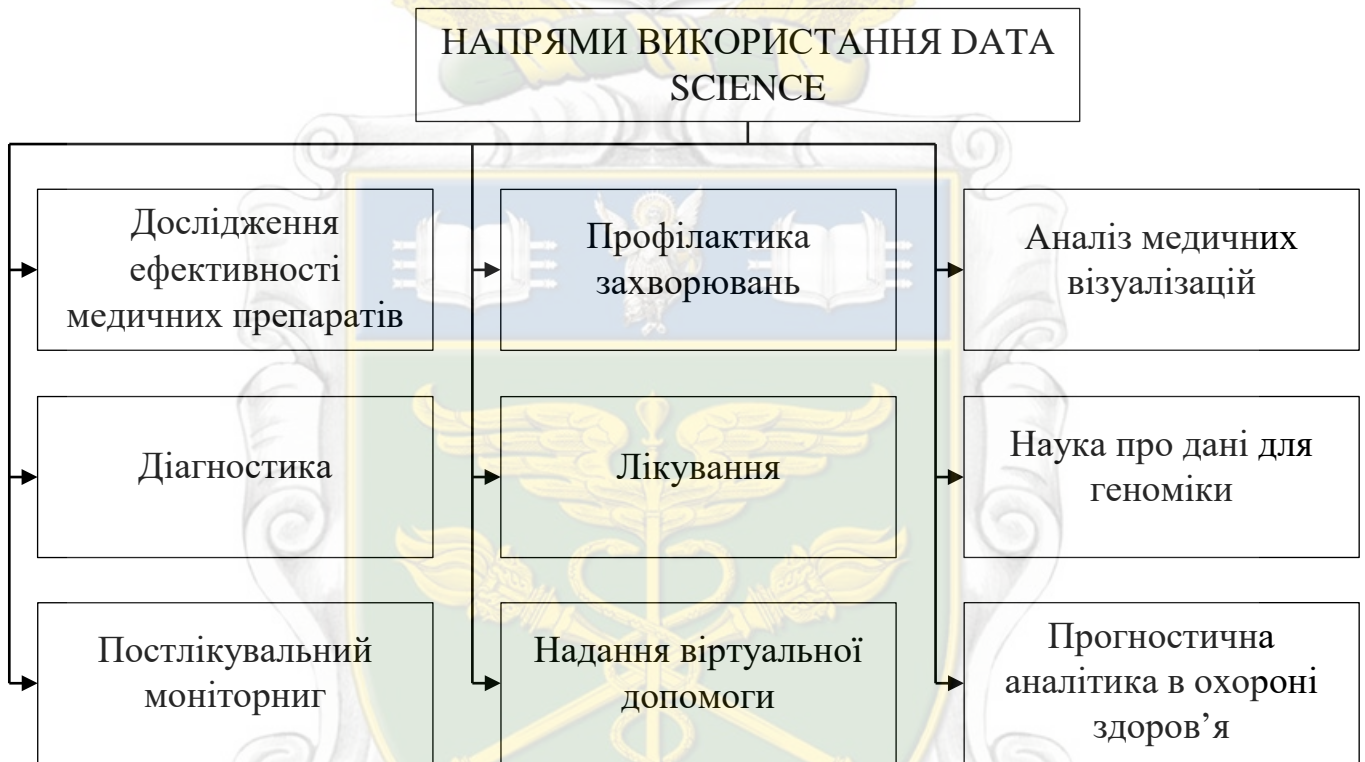

Рисунок 3.6 – Напрями використання методів Data Science у сфері охорони здоров'я

Отже, накопичення великих масивів даних у сфері охорони здоров'я дозволяє використовувати інформацію як цінний ресурс для комплексного дослідження певних явищ та процесів, підвищуючи економічну ефективність функціонування закладів, оптимізуючи систему профілактики та лікування.

Використання передових методів Data Science у медичній сфері дає можливість підвищити ефективність функціонування системи охорони здоров'я завдяки оптимізації великої кількості процесів, у тому числі замінити фахівців спеціалізованими алгоритмами, які на основі комплексної інформації швидко та з високим рівнем ймовірності ставлять діагнози. Аналізуючи Data Science, як метод впровадження інноваційних механізмів, значно полегшить життя медичному персоналу, так як вони зможуть наглядати за пацієнтами не залишаючи робочого місця.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведених досліджень можна зробити висновки, що мета кваліфікаційної роботи досягнута, завдання роботи виконані, а саме:

1. Визначено теоретичні основи формування інноваційного механізму в організації. Інноваційний процес в охороні здоров'я являє собою послідовний ланцюг подій, у результаті яких інновація перетворюється з ідеї на конкретний продукт, технологію або послугу і поширюється в практичному використанні для досягнення загально-медичних цілей. Інновацій стосуються не тільки надання медичних послуг, а й організації командної роботи, тому викликають потребу в реінжинірингу процесів функціонування медичного закладу. Інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я – динамічний процес структурного вдосконалення сфери завдяки втіленню новітніх знань задля поліпшення якості надання медичних послуг, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання сфери охорони здоров'я з орієнтацію на інноваційні перетворення. Інноваційний розвиток сфери охорони здоров'я – це вагома та витратна для держави справа, яка потребує постійного вдосконалення з метою поліпшення її функціонування та забезпечення виконання своїх соціальних функцій, що можливо за рахунок упровадження низки загальнонаціональних заходів та програм. Важливим у цьому напрямі є вирішення проблем кадрової політики вдосконалення інноваційної політики для підвищення ефективності використання інноваційного потенціалу закладів охорони здоров'я.

2. Досліджено Центр комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю «ПРОМІНЬ», його організаційну структуру, та правові засади діяльності.

3. Проаналізовано фінансові результати за 2019-2021 роки.

Згідно результатів, можна зробити висновок, що витрати організації значного перевищують доходи, але Центр намагається раціонально використовувати фінанси підлаштовуючись під нинішній стан в країні.

4. Досліджено інноваційні технології впровадженні в Центрі реабілітації, новітні методи реабілітації дітей та сучасне обладнання.

Однак варто зазначити, що для практичної охорони здоров'я більш важливими показниками стають показники ефективності впровадження нових медичних технологій у клінічну практику, питома вага закладів охорони здоров'я, що здійснюють технологічні медичні інновації, тобто розроблення й впровадження нових або вдосконалених медичних товарів, робіт, послуг, технологічних процесів, та інші види інноваційної діяльності. Раціональне використання інноваційних медичних інформаційних систем суттєво впливає на підвищення якості та доступності медичних послуг населенню, у тому числі за рахунок зручного моніторингу та аналізу показників якості медичної допомоги, планування та управління ресурсами як первинної ланки, так і системи охорони здоров'я у цілому. Без застосування сучасного комп'ютерного та програмного забезпечення практично неможливо забезпечити повноцінний моніторинг стану здоров'я населення, формувати потоки пацієнтів і керувати ними та ресурсними базами, здійснювати зворотний зв'язок та оперативний контроль над дотриманням нормативів та стандартів лікування, забезпечувати перехід від постатейного бюджетування до сучасних методів економічного управління у сфері охорони здоров'я.

В ході наукових досліджень було запропоновано ряд інноваційних нововведень які можна використати в галузі охорони здоров'я. Саме тому, ми вважаємо, що потрібно впроваджувати низку інноваційних технологій для збільшення тривалості життя населення та якості надання медичних послуг. Ми пропонуємо такі інноваційні механізми:

- впровадження в галузь охорони здоров'я ІОТ (Інтернет речей, англ. Internet of Things), який допоможе диджиталізувати процес лікування пацієнтів, з-за допомогою сучасних приладів які контролюють організм та стан людини;

- застосування науково-інноваційного методу Data Science (наука про дані), який допоможе медичним працівникам контролювати стан пацієнта на відстані

з-за допомогою портативних приладів які контролюють певні показники організму.

Саме тому, інноваційний процес в охороні здоров'я є запорукою ефективного функціонування закладів охорони здоров'я, досягнення загально-медичних цілей та забезпечення своєчасної допомоги хворим людям. Інноваційний процес потребує використання в управлінні організаціями сфери охорони здоров'я процесно-орієнтованого підходу, що сприятиме не лише подоланню нагальних проблем, а й відкриє нові перспективи для розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жуковська В. М. Соціальний розвиток організації: потенціал, управління, інновації : монографія. Київ : КНТЕУ, 2018. 352 с.
2. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 448 с.
3. Дубич К. В. Історія і теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном : навч. посіб. Т.1. Львів : Магнолія 2006, 2019. 272 с.
4. Дубич К. В. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення : навч. посіб. Т.2. Львів : Магнолія 2006, 2019. 434 с.
5. Актуальні проблеми державного управління соціальними послугами : підручник / [К. В. Дубич]. Львів : Магнолія 2006, 2019. 411 с.
6. Осіпова Л. В., Паламарчук І. А. Аналіз державного фінансування соціального захисту пенсіонерів в умовах децентралізації. *Інфраструктура ринку*. 2019. № Вип. 27. С.60–67. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/27_2019_ukr/12.pdf.
7. Крупельницька І. Г., Ковальчук С. П., Гладій І. О. Базис формування проекту соціального аудиту витрат на осіб, що потребують соціального захисту та допомоги. *Інфраструктура ринку*. 2019. № Вип. 29. С. 569–574. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/89.pdf.
8. Сьомченко В. В., Безнос Я. С. Аналіз впливу євроінтеграції на систему соціального захисту в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2019. № Вип. 30. С. 599–604. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/30_2019_ukr/91.pdf.
9. Городецька Т. Е., Говдун А. В. Формування бюджетів місцевого самоврядування на основі гендерного підходу. *Інфраструктура ринку*. 2019. № Вип. 32. С. 342–347. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/52.pdf.

10. Зюзін В. О. Зарубіжний досвід фінансування соціальних програм. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/154.pdf.
11. Бережецька Т. О. Аналіз індикаторів та оцінка стану соціальної безпеки в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/173.pdf.
12. Грецька-Миргородська В. В. Динаміка соціального забезпечення в Україні за період від початку ринкової трансформації. *Ефективна економіка*. 2019. № 7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2019/42.pdf.
13. Багмет К. В. Трансформація системи соціального захисту: пошук оптимального підходу. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 4. С. 39–43.
14. Стожок Л. Г. Сутність інституціональної системи соціального захисту населення. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 4. С. 7–9.
15. Сопко В., Овсюк Н. Облік витрат на соціальний захист працівників підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2017. № 2. С. 108–125.
16. Яковенко І., Гороховець Є., Дробович А. Соціальні реформи уряду - ризику чи користь?. *Дзеркало тижня*. 2017. № 16 верес. С. 4.
17. Притуляк Н. М. Оцінка рівня розвитку національного людського капіталу в Україні. *Економіка України*. 2017. № 11. С. 85–100.
18. Харазішвілі Ю. Рівень життя як складова соціальної безпеки: стан та стратегічні орієнтири. *Банківська справа*. 2017. № 4. С. 34–52.
19. Баталії через соціалку. *Український тиждень*. 2018. № 5. С. 30–32.
20. Віхров М. Утопія чи невідворотне майбутнє?. *Український тиждень*. 2018. № 7. С. 14–15.
21. Стабуліс М. Ідентифікація гендерного розриву в оплаті праці. Приклад Греції. *Журнал європейської економіки*. 2017. № 2. С. 147–168.

22. Сасенко В. Фонд завершив реформування соцпослуг. *Охорона праці*. 2018. № 4. С. 50–51.
23. Захист для всіх. *Український тиждень*. 2018. № 16. С. 40.
24. Мельник О. М. Особливості правового регулювання соціального захисту осіб з обмеженими можливостями в Україні. *Держава і право: збірник наукових праць*. 2017. № 78. С. 177–189.
25. Кудлаєнко С. В. Пріоритетні напрями державної соціальної підтримки та захисту населення країни. *Економіка & держава*. 2018. № 3. С. 50–52.
26. Поленніков М. О. Вітчизняний та зарубіжний досвід формування державної стратегії соціально-орієнтованого економічного розвитку національної економіки. *Економіка & держава*. 2018. № 3. С. 110–112.
27. Огінська А. Ю. Соціальний захист населення та фінансовий механізм його реалізації: теоретико-концептуальний зріз. *Економіка & держава*. 2018. № 4. С. 131–136.
28. Березіна С. Б. Соціальне страхування як інструмент соціального ризик-менеджменту. *Економіка & держава*. 2018. № 7. С. 22–29.
29. Кір'ян Т., Бубуйок О., Ільченко І. Житлові субсидії в Україні та допомоги на опалення в окремих країнах Європейського Союзу. *Україна: аспекти праці*. 2018. № 2. С. 26–36.
30. Боровик П., Колотуха С. Тенденції розвитку вітчизняного пенсійного страхування. *Вища школа*. 2018. № 9. С. 58–67.
31. Кузьменко О. В., К. В. Економетричне моделювання впливу релевантних показників гендерної політики на ефективність діяльності банківської системи. *Кибернетика и системный анализ*. 2018. № 5. С. 3–12.
32. Крамар О. Закон нерівності. *Український тиждень*. 2018. № 42. С. 18–20.

33. Віхров М. Американська мрія для України. *Український тиждень*. 2018. № 42. С. 22–23.
34. Купира З., Антонюк Т. Обережно: відрядження. *Охорона праці*. 2019. № 1. С. 50–53.
35. Харазішвілі Ю. М., Грішнова О. А. Якість життя в системі соціальної безпеки України: індикатори, рівень, загрози. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 157–171.
36. Наумова М. А. Світовий досвід оцінювання гендерної нерівності. *Економіка і організація управління*. 2017. № 1. С. 123–132.
37. Степанова О. В. Держава добробуту та сучасні процеси трансформації фіскального простору. *Економіка & держава*. 2019. № 2. С. 82–87.
38. Качула С. В. Трансформація механізму реалізації державної фінансової політики соціального розвитку в Україні. *Економіка & держава*. 2019. № 2. С. 71–76.
39. Демешок О. Забезпечення рівності чоловіків і жінок як пріоритет соціальної політики України. *Україна: аспекти праці*. 2019. № 1. С. 31–37.
40. Звіт # уряд Гройсмана. 3 роки. *Урядовий кур'єр*. 2019. № 19 квіт. С. 3–7.
41. Саблук Г. І. Роль гендерного фактора на селі. *Економіка АПК*. 2019. № 3. С. 79–86.
42. Колосюк Г. Чому гальмується новий порядок забезпечення інвалідів. *Фінансовий контроль*. 2019. № 3. С. 16–20.
43. Юрчик Г., Давидчук Б. Особливості соціального захисту сімей в Україні. *Україна: аспекти праці*. 2019. № 2. С. 25–34.
44. Богдан Ж., Крамчанінова Д. Визначення співвідношення емпатійних каналів та їхніх об'єктів відповідно до гендерного аспекту. *Теорія і*

практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2019. № 2. С. 108–115.

45. Гришко В. Л. Історичні передумови формування гендерної нерівності у суспільстві. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 2. С. 141–145.

46. Чорна М. Сутність права громадян на соціальний захист. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 4. С. 151–156.

47. Бубуйок О., Лудан І., Василенко О. Моніторинг соціальної допомоги як основа для наукового обґрунтування прогностичних обсягів її фінансування. *Україна: аспекти праці.* 2019. № 3. С. 41–48.

48. Приймак І., Вишивана Б. Недержавне пенсійне забезпечення в системі соціального захисту населення України. *Світ фінансів.* 2019. № 3. С. 121–138.

49. Потебешко В. Працював, травмувався... а відшкодування?. *Охорона праці.* 2019. № 10. С. 50–53.

50. Насібова О. В. Теоретичні аспекти фінансового забезпечення соціального захисту населення. *Економіка & держава.* 2019. № 8. С. 35–40.